

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Prima Pars Et Prima Secundæ Divi Thomæ Complectvntvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores & praxim spectantes, quæ peculiarem cum
Scholasticis habent connexionem, declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1659

Sect. VIII. Rationes aliquæ probabiles, cur Angelus esse simul naturaliter
nequeat in pluribus locis discretis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13718

Sermo est de locis discretis.

adequatis constituere, non est dubium, cum constet ex mysterio Eucharistiae, de facto corpus & animam Christi in pluribus locis maxime distantibus uno eodemque tempore collocari. Tandem loquimur quoad praesentias omnino discontiguas, & inter se intervallo aliquo disjunctas: si enim res plures discontinuae inter se, ita per contiguitatem conjungantur, ut faciant unum cumulum, ut multa arenula, vel alia, etiam specie distincta, nulla est difficultas, quo minus possit Angelus illis omnibus simul reddi praesens.

III. Afferit prima sententia posse Angelum exte- rere in duobus locis adaequatis.

In hac ergo re Cajetanus, Ferrara, & alii Thomista asserunt, posse Angelum naturaliter simul existere in duobus locis adaequatis, si per loca adaequata intelligantur discreti intra eandem sphaeram, ut exempli gratia si sphaera Angeli sit haec schola, posse eum aiunt esse in angulis, & non in medio. Si tamen hi auctores conformiter ad modum illum defendendi sententiam suam de existentia Angeli in loco per operationem, solum velint posse Angelum simul operationes diversas in duo corpora loco inter se distantia exercere, ut si Angelus existens praesens toti huic domui virtutem suam activam duobus personis in diversis illius partibus, vel proximè extra illam existentibus applicet; si, inquam, hoc tantum velint, nil quoad hoc in re diversum dicunt à communi sententia, sed tollunt veram & formalem Angeli praesentiam in loco, ut supra ostensum est: si verò velint Angelum esse formaliter in loco solum per operationem, & tamen operari posse in duobus corporibus loco inter se disjunctis, differunt & à communi sententia, & à veritate, ut mox videbimus. Scotus etiam in 2. disp. 2. quaest. 7. & Gab. ibidem q. 2. art. 3. dub. 3. hac in re sunt dubii, nec satis vel unam partem vel alteram probari posse affirmant.

Duo diversi hanc sententiam defendendi modi.

IV. Nequit Angelus esse simul in duobus locis adaequatis.

Communis nihilominus Theologorum hodie sententia est, non posse Angelum naturaliter in duobus aut pluribus locis discretis, seu adaequatis simul existere: ita Suarez lib. 4. de Angelis, sect. 10. Vasquez disp. 190. cap. 3. Arrabal, Molina, Granada, & alii.

V. Rationes variae insinuantur cur Angelus esse nequeat in duobus locis adaequatis.

Rationem assignant alicui: est enim inquit implicatio in terminis, ut sit simul in duobus locis adaequatis, cum in neutro sit adaequata, posito quòd eodem tempore sit in alio. Sed hoc probaret nec divinitus posse simul Angelum esse in duobus locis adaequatis: & simili argumento utuntur alicui, ut probent non posse eundem effectum simul produci à duobus causis totalibus. Hic ergo per locum adaequatum intelligunt Auctores locum ab alio disjunctum, de quo, ut constat, non procedit haec ratio. Dicunt alii: si possit esse in duobus locis discretis, poterit esse in multis, idque sine ullo certo numero. Sed neque hoc sequitur, nec enim in pluribus, palmaribus exempli gratia, inter se discretis esse poterit, quam adaequent sphaeram ejus maximam. Alii id ab indivisibilitate Angeli ostendere conantur: cum enim, inquit, in entitate sit indivisibilis, loco dividi non potest. Sed hoc non concludit; probaret enim non posse Angelum, indivisibilis cum sit, existere in loco divisibili. Deinde nec divinitus, secundum hunc philosophandi modum, esse posset in duobus locis discretis.

Non sequitur, si Angelus possit in duobus locis adaequatis, posse eum esse in infinitis.

Nec etiam obstat Angelus indivisibilis.

SECTIO OCTAVA.

Rationes aliquae probabiles cur Angelus esse simul nequeat in pluribus locis discretis.

DIFFICILE itaque est, efficacem hujus rei rationem assignare: primò tamen ostendi potest auctoritate Patrum, qui id passim affirmant. Ut alios omittam, S. Damascenus lib. 2. de fide cap. 3. Angelus, inquit, ubi imperatum fuerit, illic spiritualiter adest, & operatur; neque eodem tempore hic atque illic esse atque operari possunt. Aliæ auctoritates Patrum videri possunt in Vasquez citato.

I. Auctoritate ostenditur, non posse Angelum simul in duobus locis naturaliter esse.

Suaderi deinde probabiliter potest ratione supra, sect. precedente insinuatà, qua si rectè explicetur, vim suam habet. Res itaque tam corporea, quam spiritualis multiplicata loco, cum juxta dicta disp. 35. Physic. sect. 5. num. 5. ut in uno loco existens sit planè independens à se ut in alio, aequivaleret duabus; unde ut existens in utrovis loco discreto occupare tantum spatii possit, quantum naturaliter occuparet si existeret tantum in uno, ac proinde Angelus immensum quoddam spatium naturaliter occupare posset, sicque simul in caelo esse & in terrà, & in locis quibusque remotissimis contra Patres. Imò experientia constat demones, cum aliò transmigrant, reliquisse ad tempus corpora obsessorum, quod tamen non fecissent, si in utroque simul loco esse potuissent.

II. Si Angelus naturaliter possit in pluribus locis adaequatis simul existere, occuparet istos locos immensum.

Dices non posset se naturaliter in diverso loco discreto statuere, in scholà exempli gratia & in horto, id enim fieret ab Angelo ut existente hic; ut autem hic existens non potest statuere se nisi in loco omnino proximo, alioqui ageret in distans. Contra: saltem Deus primò statuere Angelum sine miraculo posset in duobus locis discretis, si in Angelo sit potentia passiva, vel quasi passiva ad duas ubicationes disjunctas simul & semel naturaliter habendas. Contra secundò & præcipuè, sicut Angelus existens in hac scholà potest definire pro libito esse in uno, vel utroque extremo, retinendo adhuc praesentiam in reliquâ scholâ, cur similiter relinquere nequit praesentiam in medio, priorem adhuc in duobus extremis retinendo; certè non obstat quod ageret in distans, cum præcisè definire non sit operari, deinde si esset, sicut medium est proximis extremis, ita extrema medio, quare si existens in medio definire potest esse in uno, vel utroque extremo quin agat in distans, definire similiter poterit in medio, remanens in extremis.

III. Videri ostenditur non posse Angelum simul naturaliter esse in duobus locis discretis.

Confirmatur & magis explicatur præcedens ratio: si namque in Angelo & animâ sit aptitudo & capacitas naturalis ad diversa loca simul occupanda, poterit in iis à Deo naturaliter statui; si cupit enim Deus ut auctor supernaturalis, seu per potentiam absolutam potest quidquid non repugnat supernaturaliter, ita & ut auctor naturæ, seu ut operans naturaliter, potest quidquid non repugnat naturaliter. Probatur tertio: sequeretur siquidem posse etiam agentia creata naturalia Angelum in duobus locis statuere, sicque frequenter essent animæ & Angeli in locis discretis; si enim Angelo (idem est de animâ) in medio scholæ existente, accedant duo Angeli habentes virtutem sufficientem

IV. Sequitur posse Deum in diversis locis Angelum naturaliter statui.

Idem etiam sequitur de agentibus creatis.

sufficientem ad illum loco movendum, & alter movere eum velit versus orientem, aliter versus occidentem, illum secum in diversa ferent, & hoc pacto statuent in locis discretis.

V. Dices, nec animam illam motum iri, nec Angelum, non ob ullam ex parte illorum repugnantiam, sed ex parte moventium qui hic & nunc se impedirent, sibi invicem obstitendo, vel enim imprimerent impetum æqualem, tunc verò non omnino moveretur Angelus ille aut anima; vel alter imprimeret majorem, tunc autem is pravalet & simpliciter eum versus illam partem moveret, versus quam propellit, licet non nihil retardetur ab impetu alterius, ut modò ex parte contingit in motu orbium cælestium, formicæ super rotam, navi adverso flumine attractæ &c. Sed contrà: si enim uterque vim sufficientem ad Angelum movendum adhibeat, & ex parte Angeli non sit repugnantia ut statuatur in diversis locis, ambo eum movebunt, & statuent in iis, licet alter magis, alter minus velociter, pro diversitate scilicet impetus; sicut etiam duo ignes eodem loco applicati eidem ligno, & sufficientes singuli ad diversam in eo formam ignis producendam, si in materiâ ligni esset capacitas ad habendum simul duas formas, duas in eâ producerent; ideo autem non producunt, sed atemperant invicem concursum ad unam tantam producendum, quia materia illa unius tantum simul formæ est capax. Quam rationem latius prosecutus sum in physicis Disp. 35. sect. 1. & secundâ.

V. Dicitur in illis propellentibus unus alterum in Angelo movendo impedire.

Declaratur exemplo orbium cælestium.

Refertur præcedens solutio, & ostenditur Angelum in hoc casu diversis in locis statuendum.

VI. Ex rerum creatorum limitatione ostenditur, non posse Angelum esse simul in diversis locis.

Declaratur exemplo orbium cælestium. Sed contrà: si enim uterque vim sufficientem ad Angelum movendum adhibeat, & ex parte Angeli non sit repugnantia ut statuatur in diversis locis, ambo eum movebunt, & statuent in iis, licet alter magis, alter minus velociter, pro diversitate scilicet impetus; sicut etiam duo ignes eodem loco applicati eidem ligno, & sufficientes singuli ad diversam in eo formam ignis producendam, si in materiâ ligni esset capacitas ad habendum simul duas formas, duas in eâ producerent; ideo autem non producunt, sed atemperant invicem concursum ad unam tantam producendum, quia materia illa unius tantum simul formæ est capax. Quam rationem latius prosecutus sum in physicis Disp. 35. sect. 1. & secundâ.

Probatur quartò: ex imperfectione rei cuiusque creatæ, quæ sicut ob suam limitationem determinat sibi locum quoad quantitatem, ita & quoad unitatem, & sicut naturaliter esse non potest nisi in loco tanto, ita nec nisi in uno. Confirmatur: anima rationalis ob similem limitationem non potest simul esse nisi in unico subjecto; sicque licet informare possit unum subjectum, seu corpus aliquod magnum, non tamen potest simul informare duo minora, esto utrumque simul non adæquet magnitudinem prioris, ergo similiter licet Angelus occupare possit unum aliquod spatium magnum, non tamen duo minora inter se discreta, quamvis utrumque simul ad alterius spatii latitudinem non pertingat. Hæ rationes probabiliter suadent intentum, veritatem tamen nostræ sententiæ non planè convincunt.

SECTIO NONA.

Positne Angelus esse, & nullibi esse.

I. Quid recentiores aliqui dicant de absolutiōne Angelus à loco. QUU Angelos esse in loco asserunt per operationem transeuntem, vel per unionem physicam ad corpus, omnes fere affirmant Angelum esse posse, & nullibi esse: unde Vasquez hic, Disp. 188. num. 25. 26. & 27. ait, cum Angelus sit in loco solùm per unionem ad corpus, eamque liberam & voluntati Angeli subjectam, posse illum pro libito, ut ab hac vel illâ unitiōne sui ad tale vel tale corpus, ita & ab unitiōne ad omne corpus cessare, sicque etiam naturaliter absolvi ab omni loco. Egidius tamen, etsi Angelum dicat esse in loco per operationem, vel applicationem virtutis ad agendum in aliquod corpus, negat nihilominus posse Angelum esse nullibi, sed semper ait, necessariò eum in aliquod corpus operationem aliquam exercere.

Notandum variis modis hæc quæstionem intelligi posse: primò utrum possit Angelus esse, & non in loco aliquo reali; seu non intimè præfens alicui corpori, sive ei uniatur, sive non, vel an etiam esse possit, & non in aliquo loco aut spatio saltem imaginario. Secundò, utrum naturâ suâ Angelus existere possit extra totam machinam Universi, licet lege Dei extrinsecâ intra eam definiatur. Tertio, utrum divinitus privari res aliqua possit omni loco, tam extrinsecò quàm intrinsecò, nempe ubicatione, posito quod sit in loco per ubicationem.

II. Angelum nullibi existere intelligi variis modis potest.

Prima Conclusio: Angelus spectatâ naturâ suâ, non necessariò requirit ut sit in aliquo loco reali, sed possit quantum ex se esse in spatio purè imaginariis. Ratio hujus est: nihil enim apparet, unde Angelus tam arctam cum rebus corporeis habeat connexionem, ut sine eis creari non possit. Confirmatur primò: res corporeæ non eam habent connexionem cum Angelis, ut sine eis esse non possint; ergò nec econtrà: imò longè potiore ratione, cum per se loquendo res, quò perfectiores, eò minus aliis indigeant. Confirmatur secundò: posset Deus corpus aliquod, præsertim simplex, extra totum hoc Universum creare; ergò & Angelum. Confirmatur tertio: Deus est in spatio imaginariis, ut supra ostendi Disp. 8. sect. quartâ; ergò & esse in iis poterit res aliqua spiritualis creata.

III. Angelus non potest necessariò esse in loco reali.

Rebus spiritualibus non est necessitudo cum corporeis connexionis.

Secunda Conclusio: suppositâ tamen lege Dei non potest Angelus de facto non esse in loco aliquo corporeo. Ratio est: cum enim Deus Angelos ut partem Universi creaverit, verisimile est eosdem illis & Universo cum limites constituisse: cum ergo intra Universum, nullum sit vacuum, quod corpore saltem aliquo non repleatur, nequit Angelus non esse intimè præfens alicui rei corporeæ. Hoc docere videtur Halensis 2. parte, quæst. 32. memb. 1. ubi cælo empyreo tanquam proprietatem quandam tribuit, quod intra seu infra se res omnes, ipsosque adeò Angelos contineat: quod sanè alio modo quàm de lege ab omnium creatore latâ intelligi non potest: nec enim intelligibile est, quæ virtus naturalis cælo; etiam empyreo, insit ad Angelos intra se, quasi in quodam carcere, aut caveâ concludendos.

IV. Angeli cum sint partes Universi, vel alicui corporeæ seorsum sunt intimè præfens.

Tertia Conclusio: Angelus non potest naturaliter absolvi ab omni loco seu esse nullibi. Hoc supponere videntur sancti Patres, quorum aliqui docent creatos fuisse Angelos in cælo empyreo, alii in stellato, omnes in certo ac determinato loco; ergo indubitatum apud ipsos videtur debuisse Angelos alicubi produci, & in aliquo loco existere, si existant; ergo juxta ipsos non possunt, saltem naturaliter, absolvi ab omni loco. Confirmatur ex illo Aristotelis, quod nullibi est, nihil est, quod saltem naturaliter (quo solo sensu illud intellexit Aristoteles) verum esse debet.

V. Absolvi vel qui Angelus naturaliter ab omni loco.

Quod nullibi est, nihil est.

Quarta Conclusio: Probabilius est Angelum (idem est de aliâ re quacunque) nè quidem divinitus existere posse, & nullibi existere, seu absolvi ab omni loco: ita sentire videtur Valentia Disp. 4. quæst. 3. punct. 2. Molina hic, quæst. 52. art. 1. esse. d. unicâ, membro 4. asserens intelligi non posse Deum producere aliquid, & nullibi illud producere. Idem docet Suarez lib. 4. cap. 3. num. 5. P. Bupalus quæst. 52. a. 2. quæstio 2. difficultate ultimâ, & alii. Hanc conclusionem latè probavi Disp. 33. Physic. sect. 5. 6. & 7. ubi etiam argumenta quæ contra eam proponi solent dissolvi: quare nihil hac de re addendum existimo.

VI. Esse, nec divinitus potest Angelus, & nullibi esse.

